

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

IV. ÚS 797/2013-16

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 18. decembra 2013 predbežne prerokoval sťažnosť Ing. L. M., Česká republika, ktorou namieta porušenie svojich základných práv podľa čl. 46 ods. 1 a 3 a čl. 48 ods. 1 a 2 Ústavy Slovenskej republiky a práva podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd, ako aj čl. 2 ods. 2 a čl. 13 ods. 2, 3 a 4 Ústavy Slovenskej republiky postupom Najvyššieho súdu Slovenskej republiky v konaní vedenom pod sp. zn. 1 Nc 18/2013 a jeho uznesením z 19. apríla 2013, a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť Ing. L. M. odmieta pre nedostatok právomoci Ústavného súdu Slovenskej republiky na jej prerokovanie.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 2. augusta 2013 doručená sťažnosť Ing. L. M., Česká republika, [ďalej len „sťažovateľ“ (v záhlaví sťažnosti je síce uvedené, že sťažovateľ je zastúpený advokátom Mgr. M. M., avšak k sťažnosti nie je priložené splnomocnenie sťažovateľa udelené Mgr. M. a sťažnosť nie je advokátom ani

podpísaná, pozn.], ktorou namieta porušenie svojich základných práv podľa čl. 46 ods. 1 a 3 a čl. 48 ods. 1 a 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práva podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“), ako aj porušenie čl. 2 ods. 2 a čl. 13 ods. 2, 3 a 4 ústavy postupom Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 1 Nc 18/2013 a jeho uznesením z 19. apríla 2013 (ďalej aj „napadnuté uznesenie najvyššieho súdu“).

Zo sťažnosti a z jej príloh vyplýva, že sťažovateľ je v procesnom postavení žalobcu účastníkom konania vedeného Okresným súdom Vranov nad Topľou (ďalej len „okresný súd“) pod sp. zn. 3 C 35/2010. Okresný súd žalobu sťažovateľa rozsudkom č. k. 3 C 35/2010-161 zo 14. marca 2012 zamietol. Proti rozsudku okresného súdu podal sťažovateľ odvolanie, o ktorom rozhodoval Krajský súd v Prešove (ďalej len „krajský súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 7 Co 83/2012.

Podaním zo 6. novembra 2012 v spojení s podaním z 19. novembra 2012 vzniesol sťažovateľ námietku zaujatosti proti sudcom senátu 7 Co krajského súdu (JUDr. B. B., JUDr. A. K. a JUDr. M. F.) z dôvodu, že proti nim podal žalobu o ochranu osobnosti; konanie o tejto žalobe o ochranu osobnosti je vedené Okresným súdom Prešov pod sp. zn. 14 C 376/2012. Najvyšší súd uznesením sp. zn. 1 Nc 18/2013 z 19. apríla 2013 rozhodol, že namietaní sudcovia krajského súdu nie sú vylúčení z prejednávania a rozhodovania veci vedenej krajským súdom pod sp. zn. 7 Co 83/2012.

Sťažovateľ s napadnutým uznesením najvyššieho súdu a ani s postupom, ktorý predchádzal jeho vydaniu, nesúhlasí a tvrdí, že nimi došlo k neprípustnému zásahu do v sťažnosti označených základných práv podľa ústavy a práva podľa dohovoru. Trvá na tom, že o jeho odvolaní mal rozhodnúť iný senát krajského súdu, keďže sudcovia JUDr. B. B., JUDr. A. K. a JUDr. M. F. nie sú zákonnými sudcami v jeho veci, lebo v dôsledku ním podanej žaloby o ochranu osobnosti vznikajú vážne pochybnosti o ich nezaujatosti, ako aj preto, že títo sudcovia neboli vybraní náhodným výberom, ale rozhodnutím predsedníčky krajského súdu JUDr. I., pričom všetci podľa tvrdenia sťažovateľa plnia pokyny predsedu najvyššieho súdu. Sťažovateľ poukazuje tiež na to, že senát JUDr. D., ktorý o ním vznesenej

námietke zaujatosti rozhodoval, taktiež nebol vybraný náhodným výberom, ale rozhodnutím predsedu najvyššieho súdu. Navyše, senát JUDr. D. otázky zaujatosti v minulosti nikdy neriešil.

Sťažovateľ žiada, aby ústavný súd nálezom vyslovil, že napadnutým uznesením najvyššieho súdu a postupom, ktorý predchádzal jeho vydaniu, došlo k porušeniu jeho základných práv podľa čl. 46 ods. 1 a 3 a čl. 48 ods. 1 a 2 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru, ako aj k porušeniu čl. 2 ods. 2 a čl. 13 ods. 2, 3 a 4 ústavy, a zrušil uznesenie najvyššieho súdu sp. zn. 1 Nc 18/2013 z 19. apríla 2013.

II.

Ústavný súd rozhoduje podľa čl. 127 ods. 1 ústavy o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Ústavný súd návrh na začatie konania predbežne prerokuje podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa a zisťuje, či nie sú dôvody na odmietnutie návrhu podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde.

Podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania návrhy, na ktorých prerokovanie nemá právomoc, návrhy, ktoré nemajú náležitosti predpísané zákonom, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený. Ak ústavný súd navrhovateľa na také nedostatky upozornil, uznesenie sa nemusí odôvodniť.

Sťažovateľ namieta porušenie svojich v sťažnosti označených základných práv podľa ústavy a práv podľa dohovoru napadnutým uznesením najvyššieho súdu a postupom, ktorý predchádzal jeho vydaniu.

V súvislosti s prípravou predbežného prerokovania sťažnosti ústavný súd zistil, že právna vec sťažovateľa vedená okresným súdom pod sp. zn. 3 C 35/2010 je právoplatne skončená, keďže krajský súd rozsudkom sp. zn. 7 Co 83/2012 z 24. júna 2013 potvrdil rozsudok okresného súdu č. k. 3 C 35/2010-161 zo 14. marca 2012, pričom označené rozhodnutia nadobudli právoplatnosť 1. augusta 2013. Ústavný súd tiež zistil, že rozsudok krajského súdu sp. zn. 7 Co 83/2012 z 24. júna 2013 sťažovateľ napadol ďalšou svojou sťažnosťou podľa čl. 127 ods. 1 ústavy; ide o sťažnosť doručенú ústavnému súdu (poštou) 3. októbra 2013 a vedenú pod sp. zn. Rvp 18841/2013. Z obsahu tejto sťažnosti vyplýva, že sťažovateľ v nej uplatňuje aj také námietky, ktoré ústavný súd preskúmava v tomto konaní. Napokon ústavný súd zistil, že sťažovateľ nepodal dovolanie proti rozsudku krajského súdu sp. zn. 7 Co 83/2012 z 24. júna 2013.

V nadväznosti na uvedené zistenia ústavný súd, poukazujúc na už citovaný text čl. 127 ods. 1 ústavy, konštatuje, že systém ústavnej ochrany základných práv a slobôd je rozdelený medzi všeobecné súdy a ústavný súd, pričom právomoc všeobecných súdov je ústavou založená primárne („... ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd“) a právomoc ústavného súdu len subsidiárne.

Z princípu subsidiarity vyplýva, že právomoc ústavného súdu poskytnúť ochranu základným právam a slobodám je daná iba vtedy, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhodujú všeobecné súdy. Ústavný súd sa pri uplatňovaní svojej právomoci riadi zásadou, že všeobecné súdy sú ústavou povolané chrániť nielen zákonnosť, ale aj ústavnosť. Preto je právomoc ústavného súdu subsidiárna a nastupuje až vtedy, ak nie je daná právomoc všeobecných súdov (m. m. IV. ÚS 236/07). Ak ústavný súd pri predbežnom prerokovaní sťažnosti zistí, že sťažovateľ sa ochrany svojich základných práv alebo slobôd môže domôcť využitím jemu dostupných a účinných prostriedkov nápravy pred iným

(všeobecným) súdom, musí takúto sťažnosť odmietnuť z dôvodu nedostatku právomoci na jej prerokovanie (m. m. IV. ÚS 115/07).

Súčasťou doterajšej judikatúry ústavného súdu je aj právny názor, podľa ktorého princíp subsidiarity právomoci ústavného súdu je ústavným príkazom pre každú osobu. Preto každý, kto namieta porušenie svojho základného práva, musí rešpektovať postupnosť tejto ochrany, a pred tým než podá sťažnosť ústavnému súdu, požiadať o ochranu ten orgán verejnej moci, ktorého kompetencia predchádza právomoci ústavného súdu (IV. ÚS 128/04).

V nadväznosti na uvedené východiská svojej konštantnej judikatúry ústavný súd uvádza, že pre predbežné prerokovanie sťažnosti je podstatná skutočnosť, že sťažovateľ nepodal dovolanie proti rozsudku krajského súdu z 24. júna 2013. Vychádzajúc z obsahu námietok, ktoré sťažovateľ uplatňuje v sťažnosti, ktorá je predbežne prerokovaná v tomto konaní, ústavný súd totiž zastáva názor, že ide o také námietky, ktoré mohol a mal uplatniť v dovolaní proti označenému rozsudku krajského súdu, t. j. pred podaním sťažnosti ústavnému súdu nevyužil všetky právne prostriedky ochrany svojich práv, ktoré má k dispozícii pred všeobecnými súdmi.

Ústavný súd na podporu svojho názoru poukazuje aj na judikatúru najvyššieho súdu, z ktorej vyplýva, že niet žiadnej vecnej ani procesnej prekážky na to, aby v dovolacom konaní pri posudzovaní namietanej vady konania v zmysle § 237 písm. g) Občianskeho súdneho poriadku (ďalej len „OSP“) nemohla byť otázka vylúčenia sudcu otvorená znovu bez ohľadu na to, že ju vyriešil prejudiciálne už súd nadriadený i inštančný zároveň, najmä keď skutkové okolnosti prípadu voči namietanému sudcovi budili dôvodné pochybnosti o jeho nezáujatosti; dovolací súd je na to priamo predurčený § 241 ods. 2 písm. a) a § 237 písm. g) v spojení s § 242 ods. 1 OSP (rozhodnutie najvyššieho súdu sp. zn. 3 Cdo/153/1996). Existencia právoplatného rozhodnutia nadriadeného súdu o tom, že sudca je alebo nie je vylúčený z prejednávania a rozhodovania veci, teda nebráni dovolaciemu súdu pri skúmaní podmienok prípustnosti dovolania v zmysle ustanovenia § 237 písm. g)

OSP posúdiť túto otázku samostatne a prípadne i inak, než ju predtým posúdil súd nadriadený súdu procesnému, ktorý vo veci rozhodoval.

Podľa § 237 písm. g) OSP dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu, ak rozhodoval vylúčený sudca alebo bol súd nesprávne obsadený, ibaže namiesto samosudcu rozhodoval senát.

Z uvedenej argumentácie vyplýva, že námietky týkajúce sa sťažovateľom tvrdenej zaujatosti členov senátu krajského súdu, ktorí podľa jeho názoru nie sú (neboli) zákonnými sudcami v jeho právnej veci, zakladajú prípustnosť dovolania podľa § 237 písm. g) OSP proti právoplatnému rozsudku krajského súdu sp. zn. 7 Co 83/2012 z 24. júna 2013.

Na tomto základe ústavný súd pri predbežnom prerokovaní dospel k záveru, že na meritórne rozhodnutie o sťažnosti sťažovateľa nemá právomoc, a preto ju z tohto dôvodu odmietol podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde.

Po odmietnutí sťažnosti ako celku bolo už bez právneho dôvodu zaoberať sa ďalšími návrhmi sťažovateľa.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 18. decembra 2013